
Aanvaarding van dat wat is of resignatie

Mondo met Roland Yuno Rech - Pégomas, november 2018

Vraag : *Wat moeten we concreet doen om het leven van elke dag diep in te gaan? Er zijn zaken die men zou willen veranderen in zijn leven en als het dan uiteindelijk niet gaat zoals men had verwacht, is dit dan aanvaarden van dat wat is, of is het een berusting - een gelaten acceptatie?*

Roland Yuno Rech: Neen, zen, het onderricht van de Boeddha, is geen onderricht van resignatie. Het is de aanvaarding van de realiteit zoals deze op elk ogenblik is. Maar vanuit het begrijpen van waarover het diep in het leven gaat, verschijnt het verlangen om dit ontwaken te delen met alle wezens. Dit is dus de ware verandering waarnaar de bodhisattva's verlangen. Het is niet een berusten aanvaarding van de eeuwige illusie. Het is juist omdat elke zaak die verschijnt onbestendig is dat onze gehechtheden, onze illusies ook kunnen verdwijnen en plaats kunnen maken voor het ontwaken, op voorwaarde om een juiste attitude van de geest te hebben, om niet te verafschuwen van dat wat is om dan naar iets anders te verlangen.

Men verafschuwt de illusies niet, men gaat diep in hun ware natuur, en het simpel feit van de natuur van de illusie te begrijpen is het ontwaken. Er is dus geen resignatie maar een transformatie vanuit een juiste visie. Dat is het onderricht van het boeddhisme, het is de eerste tak van het achtvoudige pad, de juiste visie. Indien er geen verandering mogelijk zou zijn, indien we ons zouden moeten neerleggen bij de eeuwige illusie, dan zou de Boeddha en zouden de meesters van de transmissie niet de moeite gedaan hebben om ons de beoefening en het onderricht door te geven.

We kunnen de ervaring doen om onze blik op het leven en onze manier om in het leven te staan te veranderen. Dit hangt af van onze bewustzijn toestand van ogenblik tot ogenblik. Wanneer we zeer gehecht zijn aan iets en het ons pijn doet van het niet te bekomen, dan kan men zich afvragen : ' Maar wat is dit ding eigenlijk, dat ik zo graag zou willen bezitten? '

De fundamentele vraag is dit ' Wat is dit eigenlijk? ' Het is de vraag over de fundamentele natuur van de fenomenen op elk ogenblik. En dit belichten van de natuur van deze fenomenen waaruit wij bestaan, waarmee wij leven, verandert onze relatie met deze fenomenen en bevrijdt ons dus van de gehechtheden en de attitudes van afwijzing die ons doen lijden.

Zo, het is dus geen resignatie, en ook geen voluntarisme, het is tussen de twee, het is subtiel. Wat dit in wezen echt realiseert, is niet ons ego, niet onze persoonlijke wil. Deze subtiele verandering wordt gerealiseerd door zazen zelf, voorbij onszelf, voorbij ons persoonlijk bewustzijn.

Indien men het probleem van leven en dood wil oplossen met de 'mind', het persoonlijk bewustzijn, dan heeft men alle kans om zijn gehechtheden te blijven onderhouden, al was het maar de intellectuele gehechtheden aan een beperkt berijpen. Het is zazen dat ons echt voorbij het voorbij gaan meeneemt, voorbij elke gehechtheid, voorbij elke stagnatie, en het ordinaire denken kan dat niet realiseren.

Ik heb vaak deze woorden van Meester Eno geciteerd aangaande de bevrijding, terwijl hij een groot bodhisattva was : “ Ik, Eno, kan niemand redden. Het is de Boeddha natuur van eenieder die ons redt.” Heel de vraag is van in contact te komen met deze ware natuur die steeds nabij is en waarvan wij gemaakt zijn. Deze natuur is ‘mujo’, verschijnen, verdwijnen.

Veel religieuzen beamen dus dat dit bestaan gemaakt is van onbestendigheid, maar denken dat er daarna iets eeuwig is, en het is dat eeuwig iets dat men probeert te bereiken. Op de beoefening van de Weg van de Boeddha daarentegen, realiseert men echt de onbestendigheid als onbestendigheid, als ultieme realiteit. Het ontwaken is onbestendigheid, het is de onbestendigheid zelve.

Maar dit is net wat de meeste mensen niet kunnen begrijpen omdat de constructie van het ego daar tegen in gaat. Men tracht er aan te ontsnappen omdat men het niet aanvaardt. Dat is dan de attitude van niet-ontwaken, die allerlei soorten lijden veroorzaakt. En omdat men er zich niet helemaal van kan bevrijden met het denken, begint men zazen te beoefenen, die onze illusoire visie transformeert in een ontwaakte visie. Niet alleen ‘visie’, het is niet alleen een kwestie van zien, maar een manier van zijn, van functioneren.

De meeste mensen denken aan het ego, aan het ‘ik’ als een ‘iets’, een substantie, een wezen : ‘mijn’ persoonlijkheid, ‘mijn’ ego, het mijne, ‘mijn’ mijn. Dit is een heel substantialistische manier van denken die helemaal het tegenover gestelde is van de Dharma van de Boeddha.

In het onderricht van de Boeddha hecht men zich aan geen enkel concept, aan geen enkele notie, maar leert men te leven met dat wat is. Het is een andere manier van functioneren. We veranderen onze manier van functioneren en van denken door het integreren van het feit dat er niets is dat we zouden kunnen grijpen of waarop we zouden kunnen blijven staan.

We kunnen dus zeggen dat het alfa en omega van het onderricht van de Boeddha het los-laten is : “ shin jin datsu raku ‘, dat is de ware natuur van het ontwaken. Dat is dan heel concreet. je zei daarnet ‘concreet’. Concreet kunnen we leven op elk ogenblik. Dat is geen metafysica, het is de pure realiteit. Alles toont ons dit voortdurend.

Men zegt soms ‘gestopt worden door de Dharma’ : dit betekent dat, naar welke kant we ons ook draaien, we alleen maar de Dharma tegen komen, we kunnen er niet aan ontsnappen. Alles onderwijst ons dit en herinnert er ons aan, op voorwaarde van onze ogen geopend te hebben, het oog van wijsheid die de realiteit ziet zoals ze is. En niet zoals onze illusies er ons toe bewegen het te interpreteren.